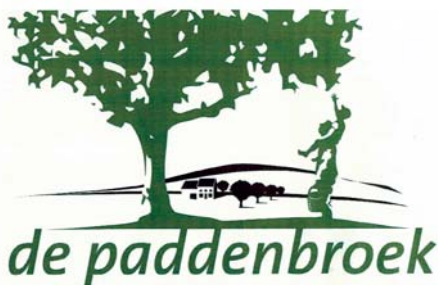

Herfst 2010

De Paddenbroek V.Z.W.
Centrum voor natuur-, milieu-
en plattelandseducatie

Paddenbroekstraat 12
1755 Gooik

Tel: 0497.41.22.15
of: 02.306.45.62

Website:
www.paddenbroek.be
E-mail:
info@paddenbroek.be
Reservaties en agenda:
info@paddenbroek.be

Werkten mee aan dit tijdschrift:
Katelijne Aelen
Bruno Moens
Piet Chrispeels
Johnny Van Bavegem
Erwin Vandersteen

Verantwoordelijke uitgever:
Piet Chrispeels,
Paddenbroekstraat 12, 1755 Gooik

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Het leven kan mooi zijn. Een sfeer- beeld.	4
Lijst van de fruitbomen	5
Vandalisme in de boomkwekerij . . .	5
Beleef de Paddenbroek	6
JNM congres.	6
Fruitpers- en proefdag	7
Het bijenleven, cursus imkerij . . .	9
Educatie Pajottenland	10
Bezoek kinderen van de dienst Biodiversiteit van de provincie Vlaams-Brabant	10
Educatieve schoolbezoeken	11
Kleinfruitlabyrint - aanplant. . . .	13
Kyoto in het Pajottenland	14
Samenaankoop energiezuinige ramen	14
Samenaankoopacties: een stand van zaken.	15
Activiteiten	19
Aquarellen van de Paddenbroek . .	21
Bouwfonds De Paddenbroek	21
Lid worden van onze vereniging "De Paddenbroek" doe je door 10,00 € te storten op rekening 734-0120350-79 met vermelding van naam en adres.	

Voorwoord

Beste lid,

Onze notelaar schudde manden noten uit zijn takkengewelf: voorbode van een strenge winter, naar men zegt. De herfst trad al vroeg in bijzoverre dat wij ternauwernood tijdig onze kleine graanveldjes konden inzaaien. Gelukkig moeten wij niet leven van de grillige natuur. De ongunstige weersomstandigheden scherpen evenwel onze aandacht aan voor de problemen in de landbouw: de najaarsvruchten verzuipen in de modder en de graangewassen geraken niet ingezaaid.

Op termijn levert de Paddenbroek misschien een model van gedifferentieerde productie, dat zich beter naar de hand van de natuur weet te zetten...

Een geslaagde poging daartoe was onze fruitpersdag: de overdadige appel- en perenoogst, die in snel tempo aan het rotten ging, werd in sap omgezet. Twee winnaars van de tombola, met name Jeanny Goossens uit Lennik en Nils Luyckfasseel uit Halle profiteren van onze aanpak en mogen elk een krat van 5 liter sap komen afhalen. Zoveel andere initiatieven geven aan dat de Paddenbroek op kruissnelheid is gekomen. Het spreekt vanzelf dat dit mede door uw lidmaatschap bewerkstelligd wordt, want hierdoor weten wij ons gedragen en vatten wij moed om verder te doen. Vergeet daarom niet, beste lid, uw lidmaatschap te hernieuwen. Waarvoor reeds onze dank.

Nu de wind koud uit het noorden blaast, wens ik je, beste lid, bij het haardvuur gezeten, een deugddoende lectuur toe.

Piet Chrispeels
Voorzitter

Het leven kan mooi zijn. Een sfeerbeeld.

Rond half tien strijken ze neer op de Paddenbroek: de werkkrachten van de Ketelberg (residenten van het Medisch Pedagogisch Centrum, Roosdaal). De koffie staat reeds klaar. Even wordt, rekeninghoudend met de afleesbare gemoedsgesteltenis van de aankomers, een voorzichtige poging gedaan om het werkpakket van de voormiddag voor te stellen, als dit al inpasbaar is in de voorziene planning. Op dit vroege moment is de namiddag nog ver weg, zodat een verdere werkregeling de motivatie, die elke dag moet worden bijgesteld, zou doen wegebben. Wij zien wel...

Het gesprek raakt steeds dezelfde onderwerpen: winst of verlies in het voetbal, de muziek, berichten over het thuisfront, disputen met de begeleiding, ... Enkelen voeren het hoge woord, stilzwijgend aangestaard door de andere gezellen, die er duidelijk het hunne van denken. Rond 10 uur wordt het signaal gegeven om aan het werk te gaan. Bijna ongezien verlaat ik de koffietafel en begeef mij naar het atelier om het materieel voor het geplande buitenwerk in de kruiwagen of op de fruitkar te laden. Ik reken er niet op dat hulp onmiddellijk opdaagt, maar ik trek op naar de taak, die veelal reeds geruime tijd op afwerking wacht.

Op de middag herhaalt zich hetzelfde scenario. De zelfgesmeerde boterhammen met beleg worden vlug naar binnen gewerkt. Bij wijlen wordt het wel kloosterlijk stil en wordt er geen woord gezegd van de lekkere soep, die de begeleiding heeft klaargemaakt. Het nieuws van de dag, dat de wereld beroert, verwaait met de rook van de zoveelste sigaret.

Buiten ligt de voetbal klaar. Door de ondermaatse bezetting beperkt het spel zich tot wat akrobatische oefeningen in balbezit, afgewisseld door wat harde trappen in doelschieten. Tot de bal om de hoek verdwijnt en eenzaam achterblijft...

Rond 13 uur start dan in onderling overleg het werkprogramma van de namiddag: grasmaaien, wieden in de tuin, noten rapen, afwassen en afdrogen, fruitplukken, ... De onderbrekingen zijn legio, en de begeleiding en ikzelf mogen ons gelukkig prijzen als er op het einde van de werkdag rond 15u30 weeral zoveel gepresteerd is. Ja, voor de Ketelbergers kan het leven mooi zijn...

Er wordt zo goed voor hen gezorgd. Het parcours van de werkdag wordt voor hen uitgestippeld; zij moeten alleen bereid zijn het te volgen.

Zo te zien, beste lezer, is de geschetste invulling van de dagbesteding door de Ketelbergers zeer confronterend. Zelf ben ik bij tijdsgebrek sterk resultaatgericht. Van de morgen tot de avond moet ik voortdurend mijn werk op meerdere vlakken schikken en herschikken. Ook dan nog is de uitkomst onzeker: de werkelijkheid is weerbarstig, er kan nog zoveel tegenvallen. In contrast hiermee staat de “onbezorgdheid” van mijn medewerkers op het veld, die aan de einder het resultaat niet zien en voor wie het besef achterwege blijft dat een geplande activiteit niet uitgesteld kan worden. Maar “wat gedaan wordt, is gedaan”: zo wordt gezegd. En dat is ook zó. Alleen moet je er wel kunnen mee leven...

Tot zover enkele woorden uit een veel langer verhaal van mijzelf als “veldwerker” (letterlijk dan !), op wie de taak rust samen met de begeleiding er het beste van te maken.

Lijst van beschikbare fruitbomen

12 € voor leden van De Paddenbroek, 20 € voor niet-leden.

Appels

Keuleman
La Paix
Rode golden
Elstar
Winston
Winter Banana
Cwatresse double
Reinette de France
Gloster
Belle de Boskoop
Karmijn de Sonnaville
Grijze renette
Trezeke Meyers
Winterrambour
President Van Dievoet
ook in half- en laagstam.

Peer

Durondeau
Dubbele flip
Calebasse à la Reine
Beurré Hardy
Précosse de Trévoux
Winterkeizerin
Amandelpeer
Olivier de Serres
Conference

Kersen

Bakkerken, Hedelfinger, Tippen, Sam, Zijpers of meikers, Burlat, Hof Timmermans, Waterkriek,...

Pruimen

Hanita, Dubbele Altesse, Abrikoospruim, Queen Victoria, Palokes, Anna Späth, Pamelse altesse

Er zijn ook nog andere diverse kersen- en pruimenvariëteiten verkrijgbaar, maar slechts in zeer beperkt aantallen.

Ook beschikbaar bij De Paddenbroek: bidons van 5 liter appelsap.

Vandalisme in de boomkwekerij

In de vroege zomer heeft een professionele vandaal onze boomkwekerij “bezocht”. Selectief heeft hij een 30-tal pas geënte boompjes de kruin uitgebroken. Wie deert het dat de Paddenbroek groeit en bloeit?? Deze vraag belangt alle leden aan om de dader op het spoor te komen.

Beleef de Paddenbroek!

JNM Congres

Midden de zomervakantie streek op De Paddenbroek een vlucht jonge natuur - en milieukenners neer. Al vlug slaagden zij erin hun tentenkamp neer te poten en maakten zij zich voor één week lang meester van ons domein. Meer dan 250 jongeren tussen 18 en 30 jaar bezochten De Paddenbroek. Het thema waar zij zich door allerlei workshops op toeleiden was de samenhang tussen natuur en landbouw. Zeer positief was dat zij allen met hun stalen ros (zoals zij dit benoemen) of met het openbaar vervoer kwamen uit diverse uithoeken van ons land. Zo stonden hier meer dan honderd fietsen gestationeerd in plaats van auto's. Al het eten dat ter plaatse bereid werd, in hun eigen geïmproviseerde buitenkeuken op onze binnenkoer, was vegetarisch. Alle dagen bakten zij in onze oven brood voor alle bezoekers. Paddenbroek was in deze week het decor van jongeren die zich amuseerden in een prachtige omgeving en tevens veel konden bijleren over de natuur, het milieu en landschap. Ze haalden zelfs Ring tv naar De Paddenbroek voor een prachtige reportage over hun JNM-congres. Op deze manier leerden veel jongeren De Paddenbroek en omgeving kennen en hopelijk met mooie herinneringen.

10/10/10 Fruitpers- en proefdag op De Paddenbroek

Op de magische datum van 10/10/10 persten we op De Paddenbroek meer dan 4.000 kg appels en peren tot lekker sap. Al wie zich tijdig ingeschreven had, mocht zijn fruit aanleveren en kreeg het achteraf terug, weliswaar mooi verpakt in kartonnen bidons van 5 liter. Meer dan 400 bezoekers verwelkomden wij op deze mooie dag.

Al vanaf 's morgens 8u30 startten we met het fruitpersen doorlopend tot 17 uur. Om 9u30 vertrok er een wandeling met een 40-tal wandelaars. Het thema van de wandeling was “5.000 jaar landschapsgeschiedenis op en rond de Kesterheide”.

Na de lange en boeiende tocht bood de plaatselijke Natuurpuntafdeling Gooik een drankje aan, om de ondertekening van het biodiversiteitscharter met de Gemeente Gooik te vieren. De bezoekers kregen niet alleen de mobiele fruitpers te zien, er was ook onze tentoonstelling van eigen fruit uit de boomgaard van De Paddenbroek. Zo maakten de bezoekers kennis met meer dan 80 verschillende gekende en onbekende appel en perenvariëteiten; van de bekendste soorten waren er ook proeftjes voorzien. Men kon niet alleen de appels en peren proeven, maar ook reeds geperst appelsap, appel-kersensap, appel-pruimensap en appelkweeperensap. Dit fruit lieten we vóór de fruitpersdag reeds persen bij pomoloog Patrick Heyerick.

Voor wie meer informatie wenste over hoogstamfruitbomen kon terecht bij één van onze 2 fruitspecialisten.

In de namiddag organiseerde De Paddenbroek de voordracht “Zet je tanden in de Natuur”, i.s.m. Natuurpunt. Natuurlijk zorgden wij ook voor de kleinsten met een verhaaltje in een leuke tent met balen hooi over “De Nachtegaal”, verteld door actrice Grete Boone. Verder konden de mensen ook genieten van een lekker Tongsnyderbiertje, dat vanaf nu exclusief te verkrijgen is op De Paddenbroek. De plaatselijke geitjesboer “Geitjesweelde” was ook van de partij, zodat wie honger had een lekker mekkertaartje kon verorberen. Het succes van deze dag is vooral ook te danken aan de vele vrijwilligers, die ons zowel voor als tijdens en na de fruitpersdag bijstonden.

Het bijenleven op De Paddenbroek, cursus imkerij

Het leven van de bijen is terug zo goed als stilgevallen. De bijen zitten mooi op een bolletje in hun kasten om samen de winter door te komen. Dit jaar hebben de bijtjes De Paddenbroek toch weer een beetje honing opgeleverd. Als al de kasten, die we dit jaar met hulp van onze vrijwilligers Frans en Johan in orde brachten door ze te voorzien van sterke en jonge koninginnen, in productie gaan, dan zullen we volgend jaar veel armspieren nodig hebben om al de honing te slingeren. Momenteel staan er 12 volwaardige bijenkasten. Tegen het volgend seizoen gaan we ook een doorkijkkast aanschaffen zodat we aan de bezoekers de bijen kunnen laten zien als ze volop aan het werk zijn, zonder de kast te openen. Er is nog steeds honing te verkrijgen op De Paddenbroek voor 5 €500g. Momenteel loopt er op De Paddenbroek een cursus “beginnend imker” met maandelijks één les en meer dan 30 inschrijvingen. Deze cursus gaat door in samenwerking met de Vlaamse Imkersbond Brussel en omstreken en de Imkersbond Ternat.

Educatie Pajottenland

Bezoek kinderen van de dienst Diversiteit van de provincie Vlaams-Brabant

Op 10 augustus verwelkomden wij op De Paddenbroek meer dan 50 kinderen. Allemaal kinderen van personeelsleden van de dienst Diversiteit van de Provincie Vlaams-Brabant. Zij kregen de gelegenheid vanuit de provincie om in de vakantie één week met een bus elke dag een andere leuke plek te bezoeken. En naar aanleiding van een vorig bezoek van de personeelsleden van de dienst kwamen zij op 10 augustus voor een educatief bezoek bij ons terecht. We deelden de kinderen in 3 groepen naar leeftijd en vertrokken voor een natuurlijke educatieve dag. Zo beleefden de kleinsten “Op zoek naar Pimpampoentje” en mochten de anderen beestjes zoeken onder boomstammen of waterdiertjes scheppen in de poel of werden ze ondergedompeld in de wereld van de bijen. In de namiddag trokken we met zijn allen op tocht voor een mooie landschapswandeling of onze wekkertocht waar we de wandeling afwisselen met spelletjes. Op deze manier maakten de kinderen kennis met het prachtige landschap dat het Pajottenland te bieden heeft.

Educatieve schoolbezoeken

Dit najaar alleen al, van september tot eind oktober, bezochten meer dan 30 klassen of meer dan 600 kinderen De Paddenbroek voor een educatief bezoek met de klas. Het nieuwe educatief aanbod 'Op zoek naar de herfst' heeft de meeste scholen wel aangesproken. Ook het bezoek aan de boomgaard voor de kleinsten was zeer in trek. Bij het bezoek aan de boomgaard mogen de kinderen in de weide lopen op zoek naar appeltjes en deze oprapen om in hun mandjes te leggen. Natuurlijk vertelt de gids ook welk fruit er allemaal in de boomgaard groeit. Nadat ze geproefd hebben van het leven in de boomgaard, mogen ze hun appeltjes verwerken tot appelsap. Eerst krijgen ze de werking van de fruitpers van onze grootouders uitgelegd. Daarna snijden ze de appeltjes in kleine stukjes, die ze dan in groepjes van vier of vijf kindjes mogen persen in een klein persmachientje. En natuurlijk mogen de kinderen dan ook proeven van hun zelf geperst appelsap.

Ons tweede en nieuw educatief aanbod is 'Op zoek naar de herfst'. Dit is de herfstversie van 'Op zoek naar Pimpampoeitje', maar dan natuurlijk gebaseerd op de herfst. De kinderen maken een herfstwandeling door het domein en komen onderweg alle aspecten tegen die het seizoen te bieden heeft. Zo ontdekken ze het verkleuren van de blaadjes, kunnen ze appeltjes, peren en nootjes oprapen, zoeken ze paddenstoelen en vinden ze langs de trambedding kastanjes. Als verrassing in de boomgaard staat een door onszelf uitvergroot gezelschapsspel, namelijk het boomgaardspel van Haba. Dit is een spannend gezelschapsspel waarbij het er op aan-

komt de knapperige kersen, sappige appels, zoete peren en heerlijke pruimen uit de boomgaard te plukken voor de brutale en altijd hongerige kraai toeslaat. Daarbij werken alle kinderen met elkaar samen. Alleen door tijdig het fruit te oogsten, kan men de fruitstelende kraai te snel af zijn. Het gekleurde fruit, de echte rieten mandjes en de houten fruitbomen op kindermaat met kinderlijke voorstellingen, geven een extra stimulans aan het spel. Vóór ze terugkeren naar school krijgen de kinderen een appeltje of peertje uit de boomgaard mee. Als extra aandenken aan De

Paddenbroek krijgen zowel de leerkracht als al de kinderen een mooie badge die ze kunnen opspelden. Op deze manier kunnen ze thuis vertellen wat ze allemaal beleefd hebben met “Op zoek naar de herfst”.

Kleinfruitlabyrinth - Aanplant

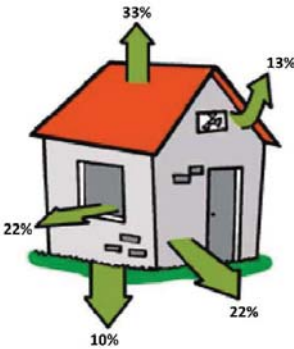
We kunnen melden dat het fruitlabyrint zo goed als volledig aangeplant is. Hiervoor danken wij vooral de werknemers van het Provinciaal Proefcentrum voor Kleinfruit die zowel de planten leverden als de aanplant voor hun rekening namen. De volgende stappen zijn de tussenwegen aanleggen in oa. hakselhout. Verder kunnen we nu ook starten met in het doolhof het educatief spel te verwerken. Het doel van het doolhof is de kinderen en zelfs volwassenen kennis te laten maken met de verschillende soorten kleinfruit. Natuurlijk mogen zij het rijpe fruit dan ook proeven. Daarom hebben we in de buurt van het doolhof nog 2 fruithagen aangeplant. De Paddenbroek wordt een paradijs van fruit met een educatief luik aan verbonden, aangepast aan de verschillende doelgroepen.

Kyoto in het Pajottenland

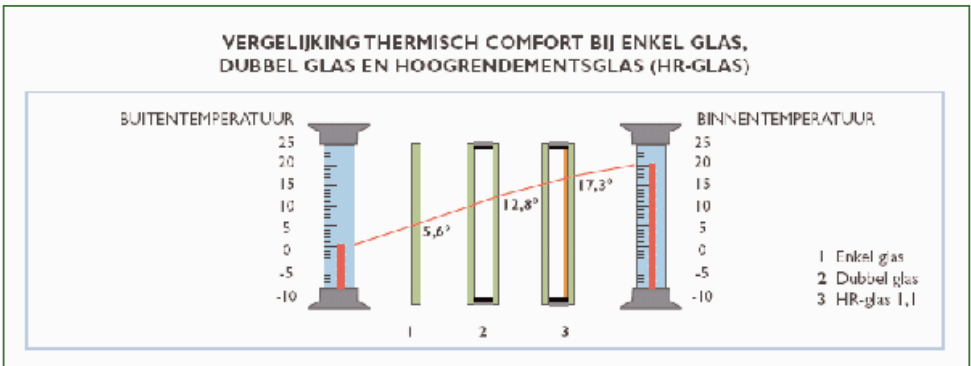
Kyoto organiseert samenaankoop energiezuinige ramen in het Pajottenland

Samen met goede isolatie kunnen we met de juiste ramen heel wat energie, en dus geld besparen in onze woningen. Zoals blijkt uit onderstaande figuur verliezen we via ramen tot 22% van onze warmte, naast 33% via het dak en 22% via de muren.

Ook voor het comfortgevoel in de woning zijn de juiste ramen heel belangrijk zodat we geen tocht en geen koudegevoel in huis krijgen. De huidige nieuwe ramen isoleren zo door hun gesofisticeerde hoogrendementsdubbelglas en geïsoleerde profielen 5 maal beter dan de vroegere ramen met enkel glas en tot 3 maal beter dan het vroeger gebruikte gewone dubbel glas.

Zo is bij een buitentemperatuur van 0°C en een binnentemperatuur van 20°C de temperatuur aan de binnenzijde van enkel glas slechts $5,6^{\circ}\text{C}$. Bij dubbel glas is dit $12,8^{\circ}\text{C}$ en bij hoogrendementsglas $17,3^{\circ}\text{C}$.

Ook financieel is hoogrendementsbeglazing heel interessant. Uit de berekening van het Vlaams Energie Agentschap blijkt dat de vervanging van enkel glas door hoogrendementsdubbelglas een jaarlijkse besparing oplevert van 435 €. Na 3 jaar is deze vervanging aldus terugbetaald.

Geïsoleerde raamprofielen, ook raamkaders genoemd, zijn bovendien voorzien van thermische onderbrekingen en zijn extra wind- en luchtdicht uitgewerkt. Zo vermijden we koude luchtstromen door of langs de ramen.

Momenteel stellen we binnen het Kyotoproject vanuit de Paddenbroek en Opbouwwerk Pajottenland een lastenboek op met de voorwaarden voor de plaatsing van dit hoogrendementsglas en de geïsoleerde raamprofielen bij alle geïnteresseerde Pajotten. Samen met lokale plaatsers en fabrikanten van ramen zullen we

vervolgens de beste voorwaarden voor onze Pajotten selecteren. Volgend jaar organiseren we vanaf februari in elke gemeente een informatieavond over geïsoleerde ramen. Een spreker van de vzw Dialoog zal hierop telkens toelichten wat de voordelen en de mogelijkheden hiervan zijn.

Tegelijkertijd organiseren we ook over het hele Pajottenland ook 3 investeringsavonden waarop de geselecteerde plaatsers en fabrikanten van ramen hun aanbod binnen de samenaankoop zullen voorstellen. Geïnteresseerde Pajotten kunnen vervolgens een gratis en vrijblijvende offerte aanvragen voor hun situatie volgens de extra interessante voorwaarden van de samenaankoop.

Zo willen we ook met deze actie de Pajotten een extra warme winter bezorgen. Meer informatie over deze informatie- en investeringsavonden vind je binnenkort op www.kyotoinhetpajottenland.be onder gezinnen/samenaankoop ramen of rechtstreeks bij Bruno Moens op de Paddenbroek.

Samenaankoopacties van isolatie en zonne-energie in het Pajottenland: een stand van zaken

Afgelopen jaar organiseerde de Paddenbroek vanuit het Kyoto-project 2 samenaankoopacties voor alle Pajotse gezinnen: een samenaankoop voor de plaatsing van bio-ecologische dak- en zoldervloerisolatie en een samenaankoop van zonneboilers en PV-panelen. Beide acties zijn een groot succes gebleken, onder meer dankzij de inzet van vele partners: de 7 gemeenten van het Pajottenland en vooral hun milieu-, duurzaamheids- en andere gemeentelijke ambtenaren, de verschillende KWB-afdelingen in het Pajottenland, de ondersteuning door VIBE, de samenwerking met de Pajotse woonwinkels, de samenwerking met ACV Brussel, Halle, Vilvoorde en natuurlijk de vele Pajotse inwoners die meehielpen aan de organisatie van deze actie.

We geven een kort overzicht van de resultaten:

De samenaankoopactie van isolatie ging van start in januari. We organiseerden 7 informatieavonden, 1 per week en per gemeente, waarin VIBE en de Pajotse woonwinkels uitleg gaven over de mogelijkheden van isolatie en de verschillende financiële ondersteuning hiervoor. Vervolgens organiseerden we over het Pajottenland 3 investeringsavonden waarop de geselecteerde handelaren en aannemers voor isolatie hun voorwaarden binnen de samenaankoop voorstelden aan geïnteresseerde Pajotten. Vervolgens konden deze Pajotten een gratis en vrijblijvende offerte laten opmaken voor hun situatie. Door het grote succes is deze actie verlengd tot het einde van dit jaar.

Voor doe-het-zelvers organiseerden we in maart in de Paddenbroek 2 lesdagen leren isoleren om zelf deskundig isolatie te leren plaatsen.

Na de paasvakantie gingen we dan van start met de samenaankoop van zonne-energie: zonneboilers om sanitair water op te warmen en fotovoltaïsche panelen om elektriciteit op te wekken, telkens uit het zonlicht.

Ook hiervoor organiseerden we met een spreker van VIBE 7 informatieavonden over de toepassingsmogelijkheden van zonne-energie en gaven de woonwinkels meer toelichting bij de fiscale tegemoetkomingen. We organiseerden ook 3 investeringsavonden waarop de geselecteerde installateurs voor zonneboilers en PV hun voorwaarden voorstelden aan geïnteresseerde Pajotten. Deze Pajotten konden vervolgens opnieuw een gratis en vrijblijvende offerte laten opmaken tot 30 september. Deze actie hebben we afgesloten om zeker te zijn dat de PV-installaties nog dit jaar geplaatst kunnen worden.

Begin juni organiseerden we in de Cam in Gooik voor doe-het-zelvers samen met KWB Pajottenland een informatieavond “Bouw je eigen collector” om zelf zonnecollectorplaten te fabriceren.

En de resultaten:

Gemeente	Bever	Galmaarden	Gooik	Herne	Len-nik	Pepingen	Roosdaal	Totaal
Samenaankoop isolatie								
Informatieavonden	15	50	80	70	60	30	80	385
Investeringsavonden			50	50			55	155
Workshops “leren isoleren”			19					19
Samenaankoop zonne-energie								
Informatieavonden	30	60	35	60	20	20	70	295
Investeringsavonden				50	60		60	170
Informatieavond “zelf bouwen zonnecollector”			20					20
Totaal	45	110	204	230	140	50	265	1044

In totaal waren op deze avonden 1.044 Pajotten aanwezig, gelijk verdeeld over de 2 samenaankoopacties. In nevenstaande tabel vinden we de verdeling per actie en per gemeente weer.

Dit stelt ongeveer 5% voor van alle Pajotse gezinnen (19.000 gezinnen).

Kijken we naar de opgestelde en uitgevoerde offertes, dan komen we tot het volgende overzicht:

Gemeente	Bever	Galmaarden	Gooik	Herne	Len- nik	Pepin- gen	Roos- daal	Andere/ onbekend	Totaal
Aannemer isolatie									
Ecobati	0	8	5	5	1	2	10		31
Opbouwwerk Haviland	0	5	4	4	3	4	0		20
Spatio	0	9	8	5	0	0	8		30
Installatie zonne-energie									
PV	1	5	3	2	5	4	15	5	40
Zonne-boiler	0	1	3	2	2	4	3	10	25
Totaal	1	28	23	18	11	14	36	15	146

81 offertes werden, tot nu toe, opgesteld voor de plaatsing van bio-ecologische isolatie in het Pajottenland. Voor zonne-energie werden 40 offertes voor fotovoltaïsche panelen en 25 offertes voor zonneboilers opgesteld. In totaal werden dus 146 offertes opgesteld waarvan 131 in het Pajottenland. Deze offertes worden momenteel gerealiseerd in het Pajottenland.

Voor de realisaties van isolatie organiseren we binnenkort ook enkele openhuizendagen en stellen we per realisatie op onze website een projectfiche op. Zo kunnen we onze Pajotten extra informatie verschaffen over de mogelijkheden van isolatie.

Kijken we ten slotte naar de impact van deze actie op het Pajotse energieverbruik, de energiekost en de CO₂-uitstoot, dan komen we tot volgende overzicht:

Aantal woningen	energieop- brengst/bespa- ring in kWh	energiekost- besparing/ opbrengst in €	CO ₂ -uitstoot- vermindering in ton CO ₂	Investering in €
81	1.211.040	60.500	315	499.365
50	191.830	94.874	49	718.180
131 Pajotten	1.402.870	155.374	364	1.217.545
Vergelijking oorspronkelijke situatie				
19.000	574.868.750	31.746.135	126.508	
0,69%	0,24%	0,49%	0,29%	

Jaarlijks renoveren 1% van de Vlamingen hun woning. Met deze actie hebben we dus zeker 70% van de Pajotse renoveerders bereikt.

Met de opgestelde offertes kan er jaarlijkse 1.402.870 kWh bespaard of zelf opgewekt worden, het equivalent van de elektriciteitsproductie van 1/3 van een grote windmolen of de totale jaarlijkse energievraag voor warmte en elektriciteit van 46 Pajotse gezinnen (30.200 kWh/jaar). Dit levert bijkomend een jaarlijkse energiebesparing of netto-opbrengst op van 155.374 € of de totale jaarlijkse energiekost van 93 gezinnen (1.668 €/jaar). De totale CO₂-uitstootvermindering bedraagt ten slotte 363,7 ton CO₂/jaar of de totale CO₂-uitstoot van 55 Pajotse gezinnen voor energieverbruik in woningen (6,64 ton CO₂/jaar) of de totale CO₂-uitstoot van 10 gezinnen, ook voor de andere sectoren transport, industrie en landbouw (35,37 ton CO₂/jaar).

Het equivalent van 46 Pajotse gezinnen is dus reeds helemaal energieonafhankelijk, 93 gezinnen hebben geen energiekosten meer en 10 gezinnen zijn volledig CO₂-loos.

Meer informatie over deze acties en de gerealiseerde projecten vind je op onze website www.kyotoinhetpajottenland.be onder gerealiseerde projecten of op de Paddenbroek bij Bruno Moens.

Activiteiten

Pajottenpruttel • 27 november 19u30

De Paddenbroek • Paddenbroekstraat 12, Gooik

Er pruttelen heel wat duurzame soepjes in het Pajottenland. Steeds meer verenigingen, boeren, 'gevestigde' of opstartende vzw's, jonge en oude Pajotten gaan enthousiast achter het fornuis staan en zwieren duurzame ingrediënten in de soep: energie, mobiliteit, isolatie, landbouw, transitie, gezondheid, buurten, hoogstamfruit... Daarbij worden oude recepten herontdekt en nieuwe bedacht.

Je bent heel welkom op Pajottenpruttel, een ontmoetingsmoment voor alle duurzame Pajotten. We leren er elkaar beter kennen, wisselen keukengeheimen uit en kunnen eens lekker in elkaars kookpotten gluren. Je doet er zeker inspiratie op voor jouw eigen duurzame dromen en experimenten in het mooie Pajottenland. We zetten samen een lekker pruttelend potje op de stoof! Moet er nog soep zijn?

Initiatief van JNM Pajottenland en Natuurpunt Pajottenland
pajottenpruttel@gmail.com • 0488 994 732

Kyoto 1

Naar aanleiding van de lopende samenaankoopactie voor isolatie organiseren we met de Paddenbroek vanuit het Kyoto-project **deze winter** een openhuizendag te Roosdaal. We bekijken enkele gerealiseerde isolatieprojecten met bio-ecologische materialen zoals papiervlokken in het dak, in speciale zakken voor moeilijk bereikbare plaatsen achter zolderkamers, op de zoldervloer en hennep in het dak. Samen met de eigenaars en de aannemers bekijken we de uitgevoerde werken, de kosten, ervaringen en tips rond isolatie. Zo hebben we een nog duidelijker zicht op de mogelijkheden van isolatie voor het dak of de zoldervloer.

Meer informatie over de precieze datum en locaties volgt binnenkort op onze website www.kyotoinhetpajottenland.be onder gerealiseerde projecten.

Kyoto 2

Voor alle Pajotten met bouw- of verbouwplannen organiseert de Paddenbroek vanuit het Kyoto-project en samen met Dialoog vzw en de gemeente Gooik 2 Infraxbouwteams in januari en februari. Je leert er alles over bouwmaterialen, energiezuinig ontwerpen, isolatie, ventilatie, energieprestatieregelgeving en comfortabel en gezond bouwen.

Deze bouwteams bestaan uit maximaal 25 verbouwers en worden ondersteund door bouwdeskundigen die hun technische en praktische kennis delen. Deze bouwteams gaan door op **zaterdag 29 januari** en **zaterdag 5 februari**, telkens van 9 tot 17 uur in de Paddenbroek. De prijs bedraagt 35 € voor 2 dagen, broodjes en syllabus inbegrepen. Meer informatie en inschrijvingen vind je onder www.bouwteams.be. Warm aanbevolen!

JNM... dat is samen de natuur in!

JNM staat voor Jeugdbond voor Natuur en Milieu. We zijn een jeugdbeweging voor iedereen tussen de 7 en 26 jaar die zich op z'n gemak voelt in de natuur en het milieu geen kouwe soep vindt. Eigenlijk zijn we net als andere jeugdbewegingen een groep vrienden die in het weekend samenkomt en in de vakantie op kamp gaat. Toch zijn er eigenaardigheden aan de JNM en dat zit hem in de activiteiten! Iedere JNM-activiteit is genieten van alles wat de natuur te bieden heeft: geuren of kleuren, stiltes of vogelgetjilp, sneeuw of zomerzon, ... avontuur door de natuur maakt ons content.

JNM'ers zijn geen schoolmeesters, maar ze nemen je wel mee op pad om te leren door te doen: trekvogels tellen, vlinders vangen en ze op naam brengen,... we doen het allemaal overgoten met plezier en vertier. Ook staan we steeds paraat de natuur een handje te helpen door beheerswerken te doen. En milieu zit verweven in de hele JNM-werking. Alles staat in het teken om op een duurzame en milieuvriendelijke manier door het leven te gaan. Activiteiten over landbouw, klimaat, afval of ecologisch koken zijn geen zeldzaamheid bij ons.

Zin om JNM te komen ontdekken?

Surf naar www.jnm.be/pajottenland voor meer info of contacteer Sanne Boelens: sanne.boelens@gmail.com / 0484.96.12.44.

Aquarellen van de Paddenbroek

Dat de Paddenbroek moet gerekend worden bij de mooiste plekjes van Gooik, zoals zo vaak door bezoekers van de site onderkend, wordt nu ook in het wonderboek van Herman De Wit "Gooik in kleur en klank" in een 4-tal taferelen "geschilderd en geschreven". Niet om het even wie in ons paradijselijke dorp valt deze eer te beurt. Sowieso is het een momentopname van de Paddenbroek, die in het licht van eventuele veranderingen in de toekomst belangrijk kan zijn.

U kan dit boek bestellen aan 25,00 € per exemplaar door dit bedrag te storten op rekeningnummer 734-1222502-20 van de Heemkundige Kring van Gooik, met vermelding "Gooik in kleur en klank".

Bouwfonds De Paddenbroek

De metselwerken zijn voltooid en we zijn aan het binnenwerk begonnen. In de herfstvakantie plaatsten we met een paar vrijwilligers de elektriciteitsleidingen. Op minder dan 2 dagen waren de werken voltooid. Nu kunnen we verder met het plaatsen van de waterleiding en vervolgens het afplakken van de muren. Voor de uitvoering van deze werken rekenen wij steeds op de hulp van onze vele vrijwilligers. Daarom van harte dank aan al de vrijwilligers die hier hun tijd en handenarbeid insteken. Ook voor het materiaal doen wij zoveel mogelijk beroep op sponsors, dit zowel geldelijk als in materialen die nodig zijn voor het sanitair. Ben jij ook bereid om ons, op één of andere manier, te steunen in de bouw van het sanitair, neem gerust contact op met ons. Alle hulp is welkom.

GEITJESWEELDE

Bij Jan en Erna
Zwartschaapstraat 10
1755 Gooik
tel/fax 054/566526

Ambachtelijke streekproducten!

Kaas, melkijs, yoghurt, brood, gebak enz...
Zonder bewaar-kleur-of smaakmiddelen!
Verkoop op de hoeve donderdag vanaf 17.00 uur
En zaterdag van 10uur tot 12uur of na telefonisch afspraak.

Wekelijkse markten:

Ring Sint-pieters-leeuw vrijdag van 15 tot 19 u.
Boerenmarkt Gaasbeek zaterdag van 15 tot 17 u.

**gezonde voeding als basis
voor een goede gezondheid**

Met grote dank aan onze sponsors voor het "Bouwfonds nieuw sanitair De Paddenbroek"

**Bloemenzaak
't Heideroosje**
Edingsesteenweg 181
1755 Leerbeek
Tel. & fax 02/532.12.86

ma. open van 13 tot 19 uur
di. tot za. van 8u30 tot 12 uur
13 uur tot 19 uur
zo. van 9 uur tot 12 uur

't Kippenhof
Verse eieren • alle geografie • uitsluitend
bij aan 't Hof • Bessendige

Rechtstreeks van 't Hof • Uw waarborg • Verse kwaliteit
Ook zelfstijven, feesten, bakschietingen of andere gelegenheden

Markten

Woensdag	Herne	09.00 u. - 13.00 u.	Gooik	16.00 u. - 19.00 u.
Donnerdag	Kester	15.30 u. - 19.00 u.		
Vrijdag	Temsele	16.30 u. - 18.30 u.	Scheffels	15.30 u. - 18.00 u.
Zaterdag	Dilbeek	09.30 u. - 12.00 u.	Preijnen	09.00 u. - 13.00 u.

Zwartschoopstraat 44 • 1755 Gooik • tel & fax 054 56 73 27

Biologisch fruitbedrijf

Fruiteelt en
fruitverwerking

Warandestraat 26
1755 Oetingen (Gooik)
Tel. 054 56 84 25
Fax 054 56 74 35
Open: woe - 13u tot 19u
zat - 9u tot 17u

**PLASTIEK
ADRIAENS
NINOVE**

SCHELCK - HUWAERT NV

Edingsesteenweg 70
1755 Gooik

BTW-BE-0.462.162.339
RPR BRUSSEL

CAMMAERT Trucks

IVECO

Ninoofsesteenweg 48 - 1755 Gooik
Tel: 054 56 62 67
e-mail: gooik@cammaertnv.be - www.cammaertnv.be
GOOIK - TEMSE - ANTWERPEN - SINT-LIEVENS-HOUTEM

PAJOTTENLANDER

**(h)eerlijke fruit-
en groentesappen**

Het beste gereedschap .....voor het betere werk

Ijzerwaren
Gereedschappen
Machines
Huishoudartikelen
Drogisterijartikelen

SERMANT

Bureelartikelen
Beroepskledij
Compressoren
Verhuur tafelgerei
Veiligheid

Sint-Berlindisstraat 17 - 9402 Meerbeke
Tel. 054/33.26.69 - Fax 054/32.96.42
E-mail: info@sermant.be - http://www.sermant.be

KBC

KBC Bank
Torenstraat 3
1755 Gooik

02 531 13 60

Alles voor de ecologische tuin

Kwekerij van

- inheemse wilde planten
- kruiden en medicinale planten
- inheemse haagplanten en oude fruitboomrassen

Bloemenweidemengels en
'Schwegler' nestkasten

Biologische zaden en
plantgoed voor de moestuin

Ecoflora, Ninoofsesteenweg 671, 1500 Halle
Tel. 02 361 77 61 info@ecoflora.be
www.ecoflora.be

Een gedachtenis.

Op 26 februari 2006, namen wij afscheid van ons lid Henk Meert. Zijn plots overlijden betekende voor velen een groot verlies, ook voor de Paddenbroek.

Over de jaren heen hebben wij zijn grote droom een beetje meer bij de werkelijkheid gebracht: het laten samengaan op het educatieve vlak van milieu, natuur en landbouw.

In zijn spoor zetten wij onze weg verder:

“Blijf ons daarom nabij, Henk,
met je lieve glimlach,
met wat je zegde en schreef
als een testament
van een lieflijk en menswaardig leven.
En dat wij, die achterblijven,
voor jou en voor onszelf
de bron van geluk mogen vinden
over de grens van de dood.”

(uit de Hommage viering van 1 december 2006)

België - Belgique
P.B.
1755 Gooik
BC 10460

Agentschap voor
Natuur en Bos

